

FEESTJE

Dit boek gaat over veranderingen in organisaties. Auteur Leike van Oss is gefascineerd door weerbarstige patronen. Hoe komt het dat organisaties in hun functioneren zo afwijken van de managementbedoe-ling? Zij gebruikt geweldige woorden, zoals ontstroefing. Of deze: 'Robuust sociaal weefsel bestaat uit vanzelfsprekende – of beter gezegd vanzelfzwijgende – elementen van de organisatie.' Het lezen van de zin is direct al een interventie, omdat je je door de woordkeus bewust wordt van iets. Hierdoor is dit boek van A tot Z een feest om te lezen. Onder invloed van de crisis viert het pragmatisme de laatste jaren hoogtij: veranderingen worden snel doorgevoerd en leidend is wat werkt op basis van praktijkervaring. Auteurs adstrueren een andere invulling van het begrip pragmatisme: bij 'pragmatisch veranderen' richt de veranderaandacht zich op het creëren van daadwerkelijke effecten: wat werkt is waar. Je handelen niet door ideologie laten bepalen maar door datgene wat in jouw ogen werkt. Zo overbruggen ze de kloof tussen de theoretisch bedachte verandering en de rommeligheid van de praktijk waarin veranderingen vaak mislukken. Het boek is grondig verankerd in de bestaande veranderliteratuur die auteurs op passende wijze geïntegreerd hebben. Vooruit, nog een voorbeeld dan: 'Volgens Schein is leren helemaal niet leuk, maar verbonden met gevoelens van schuld en angst. Leerangst kan alleen maar overwonnen worden met overlevingsangst: het gruwelijke besef dat je moet veranderen,

omdat je het anders niet redt.' Wat dit boek ook écht doet uitsteken boven zijn peers zijn de 21 oefeningen en checklists. Om meteen mee aan de slag te gaan. Zoals *De Biechtstoel*: een coachingsoefening waarmee je het gebied betreedt dat niet besproken mag worden. Of *Censuurloos Kijken*, waarin je oefent om je oordeel nog even op te schorten en wat dat met je doet. Bij elke oefening staat duidelijk hoe je het aanpakt en bijvoorbeeld wanneer je de oefening niet moet (laten) doen, zoals: 'deze oefening lost een conflict niet op'. Ontwerper Douwe Houdervanger over het gitzwarte omslag en markante binnenwerk: 'De auteurs vroegen mij om het ontwerp zo te maken dat niets zou afleiden van de inhoud. Dat heb ik vertaald naar puurheid en minimalisme. Zo kwam ik op zwart + wit.' Dit ontwerp verdient een prijs: ónopvallend en tegelijkertijd zo prachtig dat het mij opviel. Chapeau! Mede-auteur Jaap van 't Hek omschrijft zichzelf als 'denktoerist en kennisomnivoor' en als 'luisteraar'. Samen publiceerden Van Oss en Van 't Hek drie boeken, waarvan één Engelstalig (*Why Organizational Change Fails*). Ik hoop dat ook dit boek zijn weg naar een internationaal publiek zal vinden. MARJOLEIN TE KOLSTÉ*

* *All opinions are mine*

Leike van Oss en Jaap van 't Hek (2014). *Onderweg. Pragmatisch veranderen in robuuste organisaties*. Deventer, Uitgeverij Vakmedianet. ISBN 978 94 6276 022 6. 419 blz. € 45,00